

Čís. 630.

Vlastní dlužníkovy akcepty nemohou býti předmětem zadržovacího práva dle čl. 313 obch. zák.

(Rozh. ze dne 17. srpna 1920, Rv I 474/20.)

Banka domáhala se na žalovaných zaplacení několika směnek. Procesní soud první stolice k námitkám žalovaných ponechal směnečný platební příkaz v platnosti a uvedl po právní stránce mimo jiné v důvodech, že žalobkyně jest podle čl. 313, 314 obch. zák., § 99 stanov žaluující banky, jakož i nařízení ze dne 28. října 1865, čís. 110 ř. zák. oprávněna, by ku krytí pohledávek jakéhokoliv druhu, jež jí přísluší proti prvním ze žalovaných, zadržela a zažalovala směnky žalovaných. Odvolací soud směnečné platební příkazy zrušil. Důvody: Názor, že v tomto případě bylo by lze použití zadržovacího práva, jak je upravují čl. 313 a 314 obch. zák., jest mylný. Zadržovací právo vztahuje se pouze na věci a cenné papíry dlužníkovy, t. j. na dlužníkovy majetkové hodnoty, jež mohou býti předmětem práva, jak je upravuje čl. 315 obch. zák., a jichž realizace má vésti k shlazení pohledávky věřitelovy. V tomto případě však jde o vlastní akcepty, vlastní směnečné závazky žalovaných, jichž splacení má se dosíci žalobou a jichž tudíž nemůže věřitelka zadržeti ku krytí těchto závazků neb závazků jiného druhu. Tím odpadá též možnost použití předpisu čl. III. nařízení ze dne 28. října 1865, čís. 110 ř. zák., ježto předpis ten pouze připouští použití zadržovacího práva, upraveného čl. 313, 314 obch. zák. na ony případy, kdy proti nárokům úvěrního ústavu jsou dříve nabytá práva třetích osob na cenné papíry a movité věci dlužníkovy. Nařízení předpokládá právě zadržovací právo, přípustné podle čl. 313, 314 obch. zák. Konečně nemůže žalobkyně pro sebe ničeho dovozovati z dvor. dekretu ze dne 13. července 1789, čís. 1033 sb. z. s., ježto tento dvor. dekret upravuje pouze uplatňování směnek, jež kdo drží jako zástavu, tudíž předpokládá též, že jde o cizí směnku a nikoliv o vlastní akcept dlužníkův.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání v podstatě z důvodů soudu odvolacího.

Čís. 631.

Ustanovení čl. I. nařízení vlády republiky Československé ze dne 9. prosince 1919, čís. 651 sb. z. a n., pokud se týče § 1 nařízení ze dne 23. března 1920, čís. 176 sb. z. a n., platí též pro kandidáty advokacie, kteří v době skončení svých právnických studií již konali vojenskou službu.

(Rozh. ze dne 17. srpna 1920, R II 209/20.)

Žádosti kandidáta advokacie, aby mu započítána byla do praxe doba od 1. srpna 1914 až do 6. června 1918, ve válečné službě ztrávená, výbor advokátní komory nevyhověl, jsa toho názoru, že počátek započtení válečné doby předpokládá ukončení právnických studií a složení všech státních zkoušek. Vrchní zemský soud vyhověl stížnosti potud,

že žadateli započítali do advokátní praxe též dobu ztrávenou ve vojenské službě od 1. srpna 1915 až do 6. června 1918 včetně. D ů v o d y: Dle posledních slov § 1 nařízení vlády ze dne 23. dubna 1920, čís. 176 sb. z. a n., jest přípustno započtení válečné doby do advokátní praxe u kandidátů, kteří do roka po skončení právnických studií válečnou službu nastoupili a do roka po jejím skončení do praxe vstoupili. Na slovo »nastoupili« nelze klásti takový důraz, že by jim byl míněn skutečný počátek služby vojenské a nikoliv též její pokračování po skončených studiích. Zákon sám nikde nevyslovuje, že by ustanovení toto nemělo platiti pro kandidáty, kteří v době skončení svých právnických studií vojenskou službu již konali, právě tak jako nepředpisuje, že předpokladem započtení vojenských let jest složení všech státních zkoušek. Výklad opačný vedl by k nespravedlivému důsledku, že by kandidáti, kteří náhodou narukovali teprve po ukončení právnických studií byli při započítávání vojenské služby na tom lépe, než ti, kteří museli službu vojenskou nastoupiti dříve a pokračovali v ní po ukončení svých právnických studií. Toho zajisté zákon nezamýšlel. Bylo proto napadené usnesení změnití potud, že se stěžovateli doba od skončení studií právnických, totiž od 1. srpna 1915 až včetně do 6. června 1918 ve vojenské službě ztrávená do advokátní praxe započítává, naproti tomu byla doba od 1. srpna 1914 do 1. srpna 1915 stěžovateli započítána do doby studijní a nelze mu ji proto ještě jednou do advokátní praxe započísti.

Ne j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu advokátní komory.

D ů v o d y:

Dle názoru hájeného ve stížnosti nevztahuje se výhoda, poskytnutá nařízením vlády republiky Československé ze dne 9. prosince 1919, čís. 651 sb. z. a n., pokud se týče ze dne 23. března 1920, čís. 176 sb. z. a n. kandidátům advokacie ohledně včítání vojenské služby do 7leté praxe advokátní, na ony kandidáty advokacie, kteří před skončením právnických studií nastoupili vojenskou službu. Tento právní názor nelze pokládati za správný. Dlužno sice přisvědčiti stěžovateli, praví-li, že zákonná opatření, týkající se účastníků války, mají ráz zákonů výjimečných, ale vzhledem k účelu, kterého má citovanými opatřeními vládními býti dosaženo, aby totiž újma způsobená právním čekatelům tím, že nastoupení, pokud se týče konání vojenské služby znemožnilo konání jejich civilní služby, byla aspoň z části napravena, třeba při výkladu zmíněných nařízení přihlížeti k tomuto úmyslu zákonodárcovu. Bylo by zajisté nesrovnalostí, zákonodárcem nikdy nezamýšlenou, aby kandidát advokacie, který byl dne 1. srpna 1914 povolán ke službě vojenské, nemohl, nemaje v té době svá právnická studia skončena, poněvadž právě dokončil třetí jich ročník, míti nároku na výhodu poskytnutou citovanými nařízením, kdežto jeho soudruh studující, který, nejsa vojínem, mohl studium právnické do 1. srpna 1915 dokončiti, a teprve potom byl do vojska zařaděn a službu vojenskou nastoupil, by úlevy té mohl býti účasten. Proto nelze výrazu »vojenskou službu nastoupiti«, jehož užito bylo v článku I., pokud se týče § 1 citovaných vládních nařízení, rozuměti v běžném slova smyslu, nýbrž, jak zajisté s úmyslem zákonodárcovým a s nadpisem nařízení se srovnává, dlužno ho vykládati jako »vojenskou službu konali«. Výbor

advokátní komory ostatně, vydávaje své usnesení, se řídil také tímto výkladem, neboť jinak by byl mohl žadateli počítati advokátní praxi teprve ode dne 25. listopadu 1918. Uvádí-li stěžovatel dále, že účastníci války tím, že bylo jim ukončení studií atd. umožněno ještě za vojenské služby jednak poskytnutím studijních a zkušebních dovolených, jednak započtením semestrů mimo universitu ztrávených do doby studijní, byli dostatečně odškodněni, takže dalšího zřetele není ohledně nich potřebí, dlužno k tomu podotknouti, že v tom případě, kdyby názor stěžovatele byl správným, nebyly by výhody ty právníkům vojínům, kteří by byli chtěli věnovati se advokacii, pranic platny, dokud by vojenskou službu konali a vstup do praxe byl by jim možným teprve po skončení vojenské služby, čímž by zajisté účel, vládními nařízeními sledovaný, byl zmařen.

Čís. 632.

Zákon o zajištění půdy drobným pachtýřům ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n.

Součástí deskového statku jest každý pozemek, jenž svým výnosem slouží potřebám statku a byl by s ním, nejsa pachtován, obhospodařován.

(Rozh. ze dne 24. srpna 1920, R I 667/20.)

Pachtýř domáhal se, by mu byl přiznán do vlastnictví pozemek, jež měl pronajatu od vlastníka deskového statku. O b a n i ž š í s o u d y nárok zamítly podstatně z toho důvodu, že požadovaný pozemek byl vlastníkem deskového statku hned po směně v roce 1899 dřívějšímu vlastníku propachtován a že tudíž nikdy nebyl s deskovým statkem obhospodařován a užíván.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a přikázal soudu první stolice, by, doplně šetření, o nároku znova rozhodl.

D ů v o d y:

S názorem obou nižších soudů nelze souhlasiti. Zákon ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., dopouští požadovací právo v první řadě na pozemky, státem podle zákona ze dne 16. dubna 1919, čís. 215 sb. z. a n. zabrané; podle § 1 a 2 tohoto zákona je státem zabrán — s výjimkami v § 3 uvedenými — velký majetek pozemkový vůbec, t. j. soubor nemovitostí téhož vlastníka ve výměře v § 2 uvedené. Požadovací právo podle § 1 zák. čís. 318 není na tom závislo, zdali stát již použil práva, zabraný majetek podle § 5 zábor. zák. převzítí a přidělovati, nýbrž postačí, když pozemek do takového souboru nemovitostí téhož vlastníka náleží. V tom případě zůstává lhostejno, zdali pozemek ten je hospodářskou součástí deskového statku, záboru taktéž podléhajícího. Že statek deskový svou rozlohou je také velkým majetkem pozemkovým a podléhá záboru, je sice na snadě se domnívati, ale v nejistém případě nutno podle § 17 cit. zák. tuto okolnost pro posouzení požadovacího práva důležitou vyšetřiti. Teprve po zjištění, že deskový statek s rustikálními pozemky netvoří velký majetek pozemkový, státem zabraný, přichází v úvahu, má-li býti pachtovaný pozemek za hospodářskou součást deskového statku poklá-